

Terugblik op de 17e Nation

In het weekend van 3 en 4 september vond de 17e nachtvlindernacht plaats. Nadat hij vorig jaar vanwege COVID-19 niet fysiek door kon gaan was dat dit jaar gelukkig wel zo. Dat zagen we terug in het aantal (nieuwe) bezoekers. In totaal werden er 46 excursies georganiseerd, waarvan de meeste voor iedereen toegankelijk waren.

Tekst en foto's:
Jurriën van Deijk
De Vlinderstichting

De Nationale Nachtvlindernacht wordt om het jaar midden in de zomer gehouden of in de nazomer. In de zomer vliegen er meestal meer soorten, maar het nadeel is dat het laat donker wordt. In het najaar is dit precies andersom. Er vliegen wel heel andere soorten, waaronder enkele spectaculaire zoals de weeskinde- ren. Het voordeel van het vroeg donker worden is dat er meer mensen langskomen, en dat is dit jaar met op de meeste plekken tientallen bezoekers ook zeker gelukt. Opvallend vond ik het grote aandeel mensen dat voor het eerst kennismakte met nachtvlinders. Mogelijk speelde de aandacht in de landelijke media een rol, of het lekkere weer.

In totaal zijn er in het weekend van de NaNaNa 13.533 waarnemingen doorgegeven van 24.096 vlinders. Ondanks dat beide aantallen lager zijn dan in 2019 zijn er wel meer uurhokken onderzocht en zijn er ook meer waarnemers die hun waarnemingen hebben doorgegeven. Het aantal exemplaren is echter altijd lastig te schatten met een laken, maar gelukkig zijn er ook 160 tellingen binnen het meetnet nachtvlinders uitgevoerd, die in totaal 3.761 vlinders hebben geteld. Hierbij werden er gemiddeld 24 vlinders per val gevangen. Dit is minder dan gemiddeld op een laken, maar deze gegevens kunnen wel worden gebruikt om landelijke trends te berekenen. In totaal zijn er in het weekend 343 verschillende soorten nachtvlinders waargenomen. Dit aantal zal nog oplopen wanneer alle waarnemingen zijn gevalideerd, en de mensen de laatste foto's op naam hebben gebracht.

In tabel 1 staan de tien soorten die het meest zijn waargenomen. Veel van deze soorten zijn gebonden aan grassen en kruiden, die veelal hun piek in de nazomer hebben. Bij de vergelijking met de andere nachtvlindernachten valt vooral het verschil op met de ranking van 2017. Dit komt omdat de nachtvlinder- nacht toen in het einde van september viel, terwijl die normaal eind augustus/begin september valt. Veel soorten zijn dan al over hun vliegpiek heen, zoals de gewone grasuil die toen helemaal niet meer werd waargenomen. In 2021 valt een aantal soorten op: de buxusmot staat wel weer in de top 3, maar niet meer op de eerste of tweede plek. Zullen de aantallen verder gaan afnemen? Verder werd de bruine snuituil (soort van brandnetels) weer eens veel waargeno- men, en kregen we ook berichten van leuke aantallen appeltakken.

Buiten de top 10 waren er meer soorten die dit jaar extra goed vertegenwoordigd waren tijdens de najaarsnachtvlindernacht. Zo werden er dit jaar relatief veel wapendragers, witte tijgers en zilveren groenuilen waargenomen. Een soort die de laatste ja- ren flink in de lift zit, had ook een goede nachtvlinder- nacht: het zwart weeskind. Ook het blauw weeskind werd, zoals voorspeld, relatief vaak waargenomen, zelfs in het binnenland, bijvoorbeeld bij collega Albert in de tuin! Andere soorten die tot tien jaar terug nog echt zeldzaam waren en de laatste jaren meer worden waargenomen tijdens de nachtvlindernacht zijn de bruine sikkeluil en het vaal kokerbeertje. Kortom, het was weer een zeer geslaagde nachtvlindernacht met lekker weer, mooie soorten en veel enthousiaste mensen!

ale Nachtvliedernacht

Tabel I Ranking van de top 10 aan waargenomen soorten tijdens de najaarsNaNaNa

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	2021	2019	2017	2015	2013
gamma-uil	<i>Autographa gamma</i>	1	5	7	1	1
huismoeder	<i>Noctua pronuba</i>	2	2	1	2	3
buxusmot	<i>Cydalima perspectalis</i>	3	1	2	15	85
bruine snuituil	<i>Hypena proboscidalis</i>	4	23	68	5	5
zwarte-c-uil	<i>Xestia c-nigrum</i>	5	4	5	4	2
appeltak	<i>Campaea margaritaria</i>	6	13	132	6	4
taxusspikkelspanner	<i>Peribatodes rhomboidaria</i>	7	8	6	9	11
vierkantvlekuil	<i>Xestia xanthographa</i>	8	3	12	3	9
paardenbloemspanner	<i>Idaea seriata</i>	9	9	41	13	12
gewone grasuil	<i>Luperina testacea</i>	10	7	-	24	25

In het Arboretum Belmonte in Wageningen stond De Vlinderstichting samen met de KNNV Wageningen en mottenvanger Bart Van Camp. Van onze waargenomen soorten heeft Bart een poster gemaakt die in het midden van het tijdschrift is terug te vinden. Hij staat ook op onze website: www.vlinderstichting.nl/nachtvliedernacht.